

جیہانبینیہ کی شیوہ کاری

لہ نیوان بہ سیمبۆلکردنی قه لای هه ولیر و وههمی پیشکه وتندا

نازا حه سیب قه رداخی

لہ به رایدا

هونهری شیوہ کاری هاوچهرخی کوردی، لہ نیوان پاراستنی «ناسنامهی نه ته وهیی» و هه و لدان بۆ تیگه یشتن لہ «سهردهمی مؤدیرنه» لہ ناو جه رگه ی مملانیته کی به رده وامدایه . لہ ناو ئەم گۆره پانه پر لہ ته وژمه دا، ئەزموونی هونه رمنده (نامیق عه لی قادر) وهک یه کیچک لہ ئەزموونه هه ره جیاواز و فره ره هه نده کان دهرده که ویت .

ئەم وتاره، هه ولیکی خاکی منه، بۆ هه لدان وهی لاپه ره کانی جیہانبینی ئەم هونه رمنده .

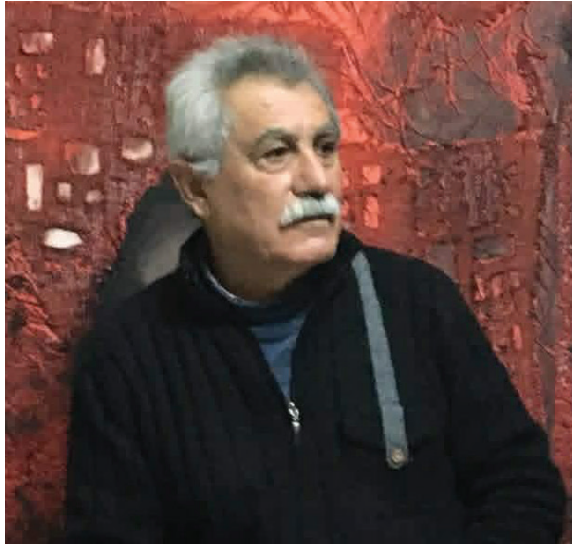
هونه رمنده نامیق عه لی، لہ ماوه ی نزیکه ی نیو سه ده ئەزموونی نه پساوه ی شیوہ کاریدا، که به شبه حالی خۆم، وهک هاوپی، ئاشنایه تی نزیکم له گه ل ئەم ئەزموونه دا هه یه، ته نیا وهک نیگارکی شیک مامه له گه ل پوو به ری تابلۆدا ناکات، به لکوو وهک لی کۆلهر و گه پیده یه ک به دوا ی مانا ونبوه کانی مرۆفدا ده که پیت .

تابلۆکانی له لایه که وه شوین به گشتی و «قه لای هه ولیر» به تایبه تی، لہ قۆرمه

فیزیکی و جوگرافییه که ی داده مآلی و ده یکاته «ئایکۆن» یکی میتافیزیکی . قه لای ئەو ته نیا شوین نییه، به لکوو چه قیکی جیگیره بۆ مانه وه له ناو گه رده لولو لی گۆرانکاریه کاندایه . لہ لایه کی تره وه، ره خنه یه کی توندی فیکرین بۆ ئەو جووله خیرایه ی که مرۆفی هاوچهرخ ناوی ناوه «پیشکه وتن» .

لای ئەم هونه رمنده، به تایبه تی لہ دوا پیشانگه یدا (وههمی پیشکه وتن . که لهری میدیا، هه ولیر، ۲۰۲۵/۱۰/۷) پیشکه وتن وهک «وههمیک» وینا ده کات، که په رده یه کی په نگاله و بریقه داره، به لام لہ پشتیبه وه مرۆفیکی شیواو، ته نیا و دابراو لہ ره که کانی، شاردراره ته وه .

ئەم شیکارییه ی من، لہ ریگه ی کۆلینه وه لہ ته کنیک و ستایل و که ره سته ماتریالییه جوراوجۆره کانه وه (وهک به کاره ی تانی په نگی زه یتی، ئەکلیریک، پاستیل، گوینی، ئاسن و پزانی په نگ) و خویندنه وه ی قۆرمه ئەبستراکته کان له ناو تابلۆکانیدا، هه ول دهادت ئەو پیوه ندییه دیالکتیکیه بدۆزیته وه، که لہ نیوان «جیگیریی

نامیق علی قادر

جۆره ببینین، نهک بهو جۆرهی باوه و پیی پراهاتووین، ئەمه کردهیهکی بوونگه راییه. هونهرمه ند پیمان ده لئ مرۆف لیره دا له ناو گێژهنی هیلهکاندا (که هیمایه بۆ ئالۆزییهکانی ژیان) خهریکی دروستکردنی خۆیهتی.

*** پهنگ وهک پانتاییهک بۆ زانین**

پهنگ لای نامیق علی ته نیا جوانکاری نییه، به لکوو ئامرازیکه بۆ زانین. پهنگی زهره و نارنجی گهش که له زۆریه تابلوکاندا زاله، هیمایه بۆ «ناگایی» و «پووناکییری» که له ناو تاریکی نه زانیندا (پهنگی رهش و قاوهیی تاریک) دهرهوشینهوه، ئەمه جۆریکه له دووانهیی نیوان پووناکی و تاریکی، یان زانین و نه زانین.... تاد

*** پهنگ وهک وزه:**

له چندان تابلو دا پهنگی زهره و نارنجی گهش وهک گرکانیک له ناو جهرگی تابلوکاندا دهرهکهون. لیره دا پهنگ مانا فیزیکییه کهی خۆی (وهک پهنگی خاک، یان ناگر) تیده په پینتیت

قه لآ» و «وههمی پیشکهوتنی مرۆف» دا ههیه. ههولم داوه که نهک هه ر شیکارییهکی ئیستیتیکی (جوانیناسی) بۆ کارهکانی ئەم هونهرمه نده بکه م، به لکوو بچمه ناو قوولایی ئەو مملانی هزییهی که مرۆفی کورد له سه دهی بیست و یه کدا تیییدا دهژی، مملانییهک له نیوان «بوون» یکی په سه ن، که قه لآ نوینه رایه تی دهکات و «بوون» یکی ساخته که به ناوی پیشکهوتنه وه خهریکه مرۆف له جه وهری خۆی داده مآلیت.

نامیق علی قادر یه کیکه له و هونهرمه ندانهی توانیویه تی له ریگهی ستایل و فۆرم و پهنگ و که رهستهی جۆراوجۆره وه زمانیکی تایبهت بۆ گوزارشتکردن له ناسنامهی کوردی بدۆزیته وه.

۱- پهنگ و فیگه رهک دوو بینراوی ئەبستراکت له کارهکانی نامیق علی قادردا

پهنگ و فیگه ره ته نیا ئامرازیک نین بۆ پرکردنه وهی پووبه رهکان، به لکوو خودی خۆیان ده بنه «بابهت». پهنگ و فیگه ره له ماناوه ده گزیری بۆ «بوون» وهک ئەوهی هونهرمه ندی شیوه کار ته نیا شیوه کار نه بیته، به لکوو (ئۆنۆلۆژیست) یش بی. به واتایه کی دی، نامیق علی قادر پهنگ و فیگه رهک «دیارده» ده بینیت. ئەم دیاردهیهش وابهستهی شوینه و له شوینه وه فۆرم و پهنگی خۆیان وه ره ده گرن.

ئهبستراکتکردن گه پانه به دواي جه وه ردا: کاتییک هونهرمه ند فیگه ره که ئەبستراکت دهکات، ئەو نایه ویته «پووکار» مان وهک خۆی نیشان بدات، به لکوو ده یه ویته «جه وهری مرۆف» له ناو مملانیی ژیاندا وینا بکات، هاوکات ده یه وی ئیمه ی بینه ریش مرۆفه کان و ده وره بهری به و

و ده‌بیته هیمایهک بۆ وزه‌ی بهره‌وامی و ژیان له ناو تاریکیدا.

*** فیگەر له ناو ئه‌بستراکتدا**

هونه‌رمه‌ند فیگەر (چ مرۆف بیټ، یان شوین و نیشتمان بیټ - بۆ نمونه قه‌لای هه‌ولێر)، له قالبه کلاسیکییه‌که‌ی ده‌ردیننیت. پوخساری مرۆفه‌کان تیکه‌لبوونیکه‌ی ئالۆزی هیل و په‌نگه، که تێیدا مرۆف ده‌بیته به‌شیک له‌و گێژه‌نه په‌نگیه‌ی ده‌وروپه‌ری. لێره‌دا فیگه‌ر وه‌ک «مانا» ئاماده‌یه نه‌ک وه‌ک «شیوه‌ی پاسته‌قینه».

هونه‌رمه‌ند به‌ په‌نگ و فیگه‌ر له‌ پووبه‌ریکی ئه‌بستراکتراودا یارییه‌کی بوونگه‌رایه‌ی به‌ بینین و مانا و کات و شوین ده‌کات.

۲- گۆرینی ستایلی کارکردن له‌گه‌ڵ مێشته‌وه‌ی ئاراسته‌ سه‌ره‌کییه‌کان

به‌ وردبوونه‌وه له‌ کۆی به‌ره‌مه‌کانی هونه‌رمه‌ند له‌ ئه‌زموونی سه‌له‌های سالی‌دا، هه‌ست به‌ گۆرپانکاری بهره‌وام له‌ ستایل و به‌کاره‌یتانی ماتیریاڵ و ته‌کنیکدا ده‌که‌ین تا ده‌کات به‌و کارانه‌ی به‌ شیوازی گرافیک، به‌لام پۆخی به‌ره‌مه‌کانی تا پاده‌یه‌کی به‌رچاو جیگیر و نه‌گۆرن.

*** ته‌کنیک و ماتیریاڵ**

هونه‌رمه‌ند له‌ نێوان تابلۆی زه‌یتی و ئه‌کرلیک و گرافیک و به‌کاره‌یتانی «گۆینی» و قوماش، ته‌نانه‌ت کارکردن له‌سه‌ر ئاسن و قالبی برپا، دیت و ده‌چیت. ئه‌م گۆرپانکارییه‌ له‌ ستاییدا، گه‌رانه‌ به‌دوای «به‌رجه‌سته‌ی». ئه‌و ده‌یه‌ویت بینه‌ر ته‌نیا به‌ چاو تابلۆکه‌ نه‌بینیت، به‌لکوو هه‌ست به‌ زه‌ری خاک و شوین، ته‌نانه‌ت کات بکات. گۆرانی ستایل لای هونه‌رمه‌ند به‌

بهره‌وامی، نیشاندهری گۆرپانکارییه‌ له‌ چۆنیه‌تی تیکه‌یشتنی بۆ «ماتیریاڵ و که‌ره‌سته‌کان».

*** ماتیریاڵ وه‌ک یاده‌وه‌ری**

به‌کاره‌یتانی «گۆینی» و «ئاسنی ژه‌نگرتوو»، ئایدیایه‌کی له‌ پشته‌ که‌ ده‌لێت: «هونه‌ر ته‌نیا کێشان نییه‌، به‌لکوو ده‌ستلێدانه‌ له‌ پاستی». ئه‌و ده‌یه‌ویت زه‌ری میژوو و ئازاری خاک، له‌ پێگه‌ی زه‌ری ماتیریاڵه‌کانه‌وه‌ بگه‌یه‌نیت.

له‌و کارانه‌ی که‌ له‌سه‌ر ئاسن برپاون، یان هه‌لکۆلراون، «بۆشایی» ده‌بیته‌ به‌شیک له‌ کاره‌که‌. لێره‌دا ئایدیای (په‌ری و به‌تالی) دیته‌ ئاراهه‌، ئه‌وه‌ی که‌ نه‌بپراوه‌ (ئاسنه‌که‌) و ئه‌وه‌ی که‌ بپراوه‌ و به‌تاله‌ (بۆشاییه‌که‌) پیکه‌وه‌ فۆرمه‌که‌ ته‌واو ده‌که‌ن، ئه‌مه‌ ئاماژه‌یه‌ بۆ ئه‌وه‌ی که‌ ئاماده‌نه‌بوونی شته‌کان (کۆچ، ونبوون، مه‌رگ)، هێنده‌ی ئاماده‌بیان کاریگه‌رییان له‌سه‌ر ناسنامه‌ی ئێمه‌دا هه‌یه‌.

*** ئاراسته‌ سه‌ره‌کییه‌کان**

سه‌ره‌پای گۆرانی ستایل (له‌ ده‌رپه‌رخوازییه‌وه‌ بۆ ئه‌بستراکت و میکس میدیا)، ئاراسته‌ سه‌ره‌کییه‌که‌ هه‌ر «ناسنامه‌ و زێد»ه‌. ئه‌و مللانییه‌ی له‌ نێوان پووناکی و تاریکیدا له‌

تابلۆکاندا ھەيە، ھەمان ئەو مەلەنئەيەھە کە لە زېری قوماشی گۆنئەيەھە و شتۆھ بېردراوھەکانی سەر ئاسنەھەدا دەبېنرئەت.

۳- قەلأ: ئۆستالئیزئایەھە لە ئیوان «فەزای فیزیکە» و «مەودای میتافیزیکە» ئایا قەلأ لای ھونەرمنەند سېمبۆلە، یان خەيال؟ لێرەدا تێگەیشتن لە «شوین» دئەتە ئاراوھە:

بۆ نامیق عەلی، قەلأ تەنیا شوینەوارئیکە کۆن نییە، بەلکۆو خالی جئیکیری ناسنامەيە لە جیھانئیکە گۆرپاودا. قەلأ لە تابلۆکانئیدا سېمبۆلئیکە لە کۆھەستایە. ھئمايەھە بۆ «دایک»، «پەناگە» و «رەگ». بەم لئکدانەوھەيە، قەلأ لە کارەکانی نامیق عەلی قادردا تەنیا کئیشانی شوینئیکە جوگرافی نییە، بەلکۆو گۆرپاوھە بۆ «ئایکۆن» ئیکە سېمبۆلی.

* قەلأ وھە سېمبۆلی مانەوھە

کاتئیک ھونەرمنەند قەلأ بە رەنگئیکە زئیرئینی مۆنۆکروم (یەھە رەنگی) دەکئیشئ، جۆرئیک لە پئیرۆزئیی پئ دەبەخشئەت و دەیکاتە ھئمای مئژووھەکی نەبەرپاوھە، کە لە ناو تەمومزئ کاتدا قئیت رپاوھەستاوھە.

ئەگەر قەلأ خەيالئیکە ھونەرئییە، ئەوھ لای ھونەرمنەند ئەم خەيالە بۆ بەرزکردنەوھە مانایە. قەلأ دەبئتە شتۆھەيەکی شئینی ئاسمانی کە لەسەر بئکەيەکی تارئیک رپاوھەستاوھە، ئەمە خەيالئیکە ھونەرئییە کە قەلأ لە زەوی دادەبەرئەت و دەیکاتە «نمۆنەيەکی بالأ». قەلأ لێرەدا چئتر تەنیا ھئی ھەولئەر نییە، بەلکۆو دەبئتە سېمبۆلی «مال» و «پەناگە» بۆ ھەموو مۆفئئیکە کورد.

نامیق عەلی زۆر بایەخ بە شوین دەدات، بۆیە خەيالئە ھونەرئیی لەبارەي شوینەوھە وھە رپاستئییەکی بالأیە. کاتئیک قەلأ بە شتۆھەيەکی خەيالئە و ئەفسانەيی دەکئیشرئەت، ھونەرمنەند دەیەوئەت بئئت کە «رپاستئە شوین تەنیا ئەوھ نییە کە دەبېنئین، بەلکۆو ئەوھەيە کە ھەستئ پئ دەکەئین». لێرەدا قەلأ لە فۆرمە جوگرافئییەھە دادەمالرئەت و دەبئتە «کۆھەستئیکە نەتەوھەي»، تەنانەت کە بە داگئرساوی نئشانئ دەدات، ئەفسانەي (قەقنەس) مان بئیر دئئئتەوھە، نئشتمانئیک کە لە ناو خۆلەمئئشی خۆئدا دووبارە لەدایک دەبئتەوھە.

کەواتە قەلأ لای ھونەرمنەند، تئکەلەيەھە کە لە رپاستئە و خەيال. رپاستئییەھە لە «بئئیاد» و فۆرمەھەيە، بەلام خەيالەھە لە «ھەست و مانایە» دایە کە ھونەرمنەند پئئ دەبەخشئەت. جارئیک وھە ئاگر دایدەگئرسئئئەت و جارئیکئش وھە بەرزائییەکی ئەفسانەيی نئشانئ دەدات. قەلأ لای ھونەرمنەند ئەو بئئیادە نییە کە ئئستا لەبەر چاومانە، بەلکۆو ئۆستالئیزئایەھە کئ زالە، تا ئەو رپادەيەي خۆئ بە تەنیا دەتوانئ گوزارشت لە ھەموو شتئیکە تر بکات، بۆیە لە حزورئ قەلأدا مۆفئئئش بزر دەبئ.

٤ - ژینگه له تابلۆکانی نامیق عهلی قادر دا کۆکه ره وهی کات و شوین و مانا جیا جیاکانه ژینگه له تابلۆکانی هونهرمه ند (نامیق عهلی قادر) دا ته نیا وهک «پاشبنه ما - باکراوند»، یان «دیمه نیکی سروشتی» ده رناکه ویت، به لکوو ژینگه لای نه و «ژینگه یه کی کولتوری و میژوویی و ده روونییه». نه و ژینگه ی کوردستان له فۆرمه کلاسیکیه که ی (چیا و دار و ئاو) داده مالیت و ده یگۆریت بۆ تاقیگه یه ک، بۆ په نگ و ماتریال که گوزارشت له ناسنامه ی مرۆف و زید ده کات.

بۆیه نه م بابه ته م به لاره جیی بایه خه و نه م به شه ی نووسینه که م بۆ ته رخا ن کردوه، چونکه له دوا پیشانگه ی نامیق عهلی قادر دا، ژینگه بابه تیکی سه ره کی بوو. لیره دا په هه نده کانی ژینگه له کاره کانی دا به م شیوه یه پۆلین ده که م: * ژینگه ی خاک و ماتریال (پێوه ندی له گه ل زه ویدا)

* هونه رمه ند له زۆر تابلۆکانیدا، ژینگه وهک «خاک»، واته شوین، نیشان ده دات.

* په نگه ی خاک: به کاره ی تانی په نگه گه رمه کانی وهک قاوه یی، ئۆکه ر و زه ردی تیر، ژینگه یه کی وشک و په قمان نیشان ده دات که له گه ل سروشتی قه لا و ده شتی هه ولیره دا به گشتی ده گونجیت.

* زیری ژینگه: که قوماشی «گوینی» به کار ده هیئت، لیره دا ژینگه ده بیته شتیکی به رجه سه ته. بینه ره سه ته به زیری و ماندویتی نه و خاکه ده کات. ژینگه لای هونه رمه ند «پاک و خاوین و بیده نگ» نییه، به لکوو ژینگه یه کی کارتی کراو و پر له ملامانییه.

* ژینگه ی نیشته جیبون (قه لا وهک چه قی ژینگه): هونه رمه ند قه لا وهک نوینه ری کات و میژوو «ژینگه ی شارستانی»، ته نانه ت

مرۆفه کانیش وینا ده کات .

* ئاویته بون له گه ل سروشت: قه لا له کاره کانی دا جیاواز نییه له و گرد و خاکه ی له سه ری وه ستاوه . په نگه کان وایان لێ کراوه که قه لا وهک نه وه ده ریکه ویت که له خاکه که وه پروابیت، نه مه نیشانده ری ئایدیا یه که که ده لیت «بیناسازی کورد به شیکه له ژینگه سروشتیه که ی».

* ژینگه ی گۆراو: ژینگه ی ده ور به ری قه لا شیواوه و په نگه ی سوور تیدا زاله، نه مه ئامازه یه بۆ ژینگه یه کی هه ره شه لیکراو و پر له ته وژی سیاسی و جهنگ، که کاریگه ری پاسته وخۆی له سه ر سیمای شارستانیمان هه بووه .

* ژینگه نه تمۆسفری نیوان (ته م و پووناکی): نامیق عهلی قادر بایه خیکی زۆر به «که شه وه وا» ی ناو تابلۆ ده دات، زۆر جار ژینگه لای نه و ته مومز او بییه . نه م ته مومزه مه رج نییه ته نیا به هۆی پیسبوونه وه بی، به لکوو ده شیت ته مومزکی کۆمه لایه تی و سیاسی بییت.

* گیزه نی په نگ: له ژماره یه ک تابلۆ دا ژینگه وهک «گیزه ن» ده رکه وتوو ه. هیله کان ده پرژین و تیکه ل ده بن. نه مه ژینگه یه کی «نیستی تیک» و پاوه ستاو نییه، به لکوو ژینگه یه کی زیندوو ه که له ناو «گۆرانکاری» دایه .

* پووناکی وهک توخمیکی ژینگه‌یی: پووناکی له کاره‌کانیدا له سه‌رچاوه‌یه‌کی دیاریکراوه‌وه نایه‌ت، به‌لکو وهک نه‌وه وایه له ناو جه‌رگه‌ی خاکه‌که‌وه بته‌قیته‌وه، نه‌مه ژینگه‌ی کوردستان وهک «سه‌رچاوه‌ی وزه و مانه‌وه» نیشان ده‌دات. * ژینگه‌ی ده‌روونی و مرویی: له تابلۆکاندا، جیاوازییه‌کی نه‌وتۆ له نیوان «مروّف» و «ژینگه» دا نییه. تا پاده‌ی توانه‌وه‌ی فیگه‌ر له ژینگه‌دا. پوخساره‌کان به هه‌مان نه‌وه ته‌کنیک و په‌نگانه کیشراون که «گرد و قه‌لآ» کانی پی کیشراوه، نه‌مه گوزارشته له‌وه‌ی که «مروّف» وه‌چه‌ی ژینگه‌که‌یه‌تی». ئازار و شیواوی ژینگه‌که، پاسته‌وخۆ له ناو ده‌موچا و جه‌سته‌ی مروّفه‌کاندا په‌نگیان داوه‌ته‌وه. زۆر جار نه‌مه تواندنه‌وه‌یه ده‌گاته نه‌وه پاده‌یه‌ی مروّفه‌کان کاره‌کته‌ر نه‌بن، به‌لکو توخمیکی ته‌واوکه‌ری شوین و ژینگه‌ بن. بوونه‌وه‌ریکی خاوه‌ن پیگه، یان چه‌قی مملانیی تابلۆکه نه‌بن، به‌لکو له ته‌وه‌ردا شیواو و به‌شداریکی ناکارا بن.

کاتیکی ورد ده‌بینه‌وه، ده‌بینین نه‌مه په‌نگانه له ناو گیزه‌نیکه‌ی ته‌مومژاوی و هیله شیواوه‌کاندا ده‌خنکین. وه‌همه‌که لیڤه‌دایه، هونه‌رمه‌ند ده‌مانخاته ناو وه‌همی جوانیه‌ی په‌نگه‌کانه‌وه، به‌لام پاستیه‌که‌ی نه‌وه په‌نگه‌گه‌شانه ته‌نیا «په‌رده‌یه‌ک» ن بو شاردنه‌وه‌ی نه‌وه ئازار و شیواوییه‌ی له ناو قوولایی تابلۆکه‌دان. به واتایه‌کی دی پیشکه‌وتن ته‌نیا گورینی په‌نگی پووکه‌شه، نه‌ک گورانی جه‌وه‌ر. * قه‌لآ: جیگیرییه‌ک له ناو وه‌همی جوولّه‌دا.

له تابلۆکانیدا قه‌لآ وهک «خالیکی جیگیر» ده‌رده‌که‌ویت، له کاتیکی هه‌موو ده‌وربه‌ری خه‌ریکی توانه‌وه و پژانه.

که‌واته: جیهانی ده‌وربه‌ر بانگه‌شیه‌ی «پیشکه‌وتن» و جوولّه ده‌کات، به‌لام قه‌لآ (که سیمبۆلی په‌گ و میژوه) به بیده‌نگی وه‌ستاوه و پیمان ده‌لیت: نه‌مه جوولانه‌ی ئیوه ده‌بینین، پیشکه‌وتن نییه، به‌لکو ته‌نیا «خولانه‌وه‌یه له ناو بازنه‌یه‌کی داخراودا». نه‌وه «وه‌همی پیشکه‌وتن» له هونه‌رمه‌ند باسی ده‌کات، لیڤه‌دا ده‌رده‌که‌ویت، ئیمه وا ده‌زانین به‌ره و پیش ده‌چین، به‌لام پاستیه‌که‌ی له جیگه‌ی خۆماندا ده‌تویننه‌وه.

به‌کاره‌یتانی «گوینی» و «ئاسنی ژه‌نگرتوو»، به‌لگه‌ی هه‌ره به‌هیزن بو (وه‌همی پیشکه‌وتن)، چونکه ئاماژه‌ی گه‌رانه‌وه‌یه بو سه‌ره‌تا.

5- پرسه‌ی پیشکه‌وتن و وه‌همی پیشکه‌وتن ناوونیشانی دوایین پیشانگه‌ی هونه‌رمه‌ند نامیق علی قادر (وه‌همی پیشکه‌وتن) کللی سه‌ره‌کییه بو تیگه‌یشتن له‌وه‌ ته‌مومژ و شیواوییه‌ی له تابلۆکانیدا ده‌بینریت.

له پوانگه‌ی کاره‌کانیه‌وه، پیشکه‌وتن نه‌ک هه‌ر جوولّه‌یه‌کی پاسته‌قینه نییه، به‌لکو «وه‌همیکی په‌نگاله‌یه» که مروّفی هاوچه‌ری تیدا گیرساوه‌ته‌وه.

* مملانیی په‌نگ و فۆرم: پووکه‌شی گه‌ش و ناوه‌رۆکی شیواو. په‌نگی زه‌رد و نارنجی زۆر گه‌ش ده‌بینین. له‌وانه‌یه له سه‌ره‌تادا وا هه‌ست بکه‌ین نه‌مه نیشانه‌ی گه‌شبینی و پیشکه‌وتنه، به‌لام

له سەردەمی تەکنۆلۆژیا و «پیشکەوتن»ی ماددیدا، نامیق علی بۆ بەکارهێنانی زبیرترین و سادەترین ماتریالەکان دەگەرێتەوه، ئەمە جۆریکە له پەرخەنی ئایدیایى. ئەو دەلیلت مرۆف هەرچەندە بەرەو پیش بچیت، هیشتا هەر ئەو بوونەوهره زبیر و بریندارهیه که له ناو «گوینی» و «ناسن»دا دەژی. پیشکەوتنی تەکنۆلۆژی تەنیا وههمیکه که ناتوانیت زبیری ژيانى مرۆفی کورد و میژوووه خویناوییه کهى بشاریتهوه.

* توانهوهی فیگەر

وئبوونی مرۆفه له ناو «پیشکەوتن»دا، یان بلێین مرۆفهکان به تهواوی له ناو هیله جوولای و ئالۆزهکاندا بزبیر بوونه.

ئەمە گەورەترین نیشانەى وههمی پیشکەوتنه، له دنیا یه کدا که باس له «پیشکەوتنی مرۆفایه تی»ی دهکریت، مرۆف لای نامیق علی قادر ناسنامهى خۆی له دهست داوه و بووه ته لهخیهک له ناو پهنگدا. پیشکەوتنیک که مرۆف بکاته «تەم» و «وینەیه کی شیواو»، پیشکەوتن نییه، به لکوو پاشهکشهیه کی پۆحیه.

له کۆتاییدا، کۆکراوهی تپروانینه کانم

تابلۆکانی نامیق علی قادر، گوزارشتن له گه پانیکى بهردهوام به دواى فۆرمى نویدا، بۆ دهرپینی ئۆستالیژیای شوپین و ههسته کۆنهکان. ئەو به بهکارهێنانی پهنگی گهرم و زهق، ته مومژ، تهکنیکی جیاواز و هیما نه ته وهییهکان (وهک قه لای)، توانیویه تی کارهکتهریکی تایبهت به خۆی دروست بکات، تپیدا هونهری مۆدیرن، خزمهت به گێرانهوهی میژوویی و ناسنامهى نه ته وهییه دهکات. به واتایه کی تر، هونهری نامیق علی

قادر، «هونهری گه پانه وهیه بۆ سه رچاوه». ئایدیای ئەو له وهدا کورت ده بیته وه که مرۆفی کورد ده بیته له ناو مۆدیرنیتهدا، پهنگ و ناسنامهى خۆی (که قه لای و خاک و ماتریالە خۆمالییهکانه) بدۆزیته وه. ئەو تەنیا تابلۆ ناکیشیت، به لکوو له پێگه ی پهنگ و که رهسته جۆراوجۆرهکانه وه خهریکی «نه خشانندی بوونی کورد» له سه ر پوو بهریکی جیهانیدا، له مه دا زۆر جار مرۆف بزبیر ده بیته و تەنیا شوپین ده مینیت، یان مرۆف له بۆته ی شوپندا ده توینیته وه.

ژینگه له تابلۆکانی (نامیق علی قادر)دا، تەنیا ویناکردنی دهر وه نییه، به لکوو «ژینگه یه کی ناسنامه یی»یه. ئەو ژینگه ی کوردستان به هه موو زبیری و په قوته قییه وه، به میژوو و مملانیکانیه وه بۆ سه ر پوو بهری تابلۆ ده گوینیته وه. ژینگه لای ئەو «دایک»ه، «قه لای»یه و «خاکیکى پر له ناگر و تەم»ه که مرۆفی کورد ناتوانیت خۆی لى جیا بکاته وه، تەنانهت له ئاست حزووری ژینگه و شوپندا، ده کرى مرۆف کارهکتهریکی کارا نه بیته، به لکوو ته واو کهر بیته.

پیشکەوتن له تابلۆکانی هونهر مه نندا جووله یه کی وههمیهیه. ئەو پیمان ده لیته: ئیمه فۆرمه کانمان گۆپروه (له تابلۆی کلاسیکیه وه بۆ نه بستراکت و میکس میدیا)، به لام ئازاره کانمان هه ره وک خوینان.

پهنگه کانمان بریقه دار کردوه، به لام برینه کانمان هیشتا له ژیر «گوینی»یه کانه وه دهر ده که ون. قه لای (ناسنامه) تەنیا شتیکی راسته قینه یه که مایته وه، هه موو ئەوانی دی (تهکنیکه نوپیهکان، دروشمهکان، گۆرپانکارییه خیراکان)، تەنیا وههمیکى بینراون که هونهر مه ند به وردی و به ئازاره وه له تابلۆکانیدا کیشاویه تی.